

Taistelu synnytyksen merkityksistä

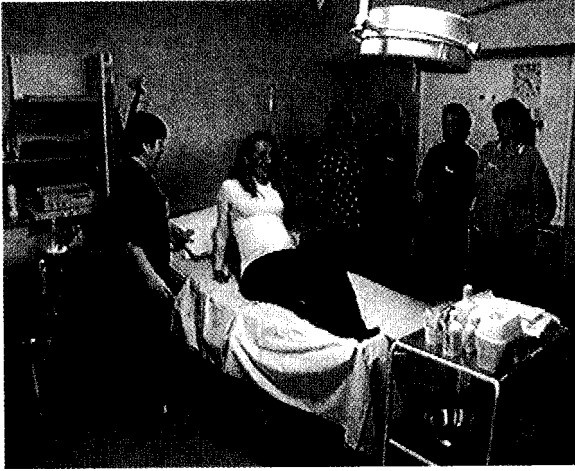
”Taistelu synnyttäjästä” otsikoi TV2:n ajankohtaisohjelmien Silminnäkiä-ohjelma (24.2.) synnytystä käsittelevän raporttinsa.

Jo raportin otsikointi tekee synnyttäjästä objekteja. ”Taistelu synnyttäjästä” tietenkin viittaa sosiaalipoliittisiin ja -ekonomisiin kysymyksiin, mutta sairaaloiden ja hoitohenkilökunnan intressit tuntuvat olevan huomion polttopisteessä. Äitien todellisia haaveita ja toiveita lapsensa kohtaamisesta ei ole tavoitettu – lieneekö niitä tosissaan etsittykään. Tuleva synnyttäjä esittäytyy koko ohjelman läpi joko kikattavana valmennusryhmän jäsenenä tai tiukkana citynaisena, jonka tärkein tavoite on kontrolloida synnytystilannetta.

Reportissa haastatellaan kiitettävän useita asiantuntijoita; Suuren yliopistosairaalan ylilääkärinä, kättilöinä, psykologeja, aluesairaalan lääkäriä ja äitejä. Haastattelut on kuitenkin leikattu siten, että varsinainen suunvuoro on vain yhdellä auktoriteetilla: yliopistosairaalan ylilääkärillä, dosentti Ulla Ekbladilla. Ekbladin kommentteja on kaikkiaan yhdeksän. Vain kerran hän puhuu asiantuntemuksellaan, mainitessaan komplisoituneiden synnytysten tilastolukuja. Muut kommentit ovat hänen henkilökohtaisia mielipiteitään tai perustuvat kuulopuheisiin, kuten: ”Eräs englantilainen kollega kertoi, että naisia lennätetään meren rannalle synnyttämään delfiinien kanssa.”

Ekbladin hekotteleva kertomus äidistä, joka oli valmentautunut synnytykseen hypnoosin avulla oli paitsi epäeettistä lääkärin käytöstä, myös julmasti leikattu jatkumoksi naureskelemaan synnytysvalmennusryhmään, aivan kuin nämä kanssasisaretkin olisivat yhtyneet yleiseen ilonpitoon Ekbladin asiakkaan kustannuksella. Samaan kuoroon on liitetty myös psykologi Riikka Toivaisen lyhyt lausahdus siitä, miten äideille synnytys voi muodostua niin tärkeäksi mielenkiinnon kohteeksi, että on kuin vauvaa ei olisi olemassakaan. Näin saadaan vaikutelma, kuin kaikki esiintyjät paheksuisivat yhdessä samaa asiaa, vaikka Toivainen on hyvinkin saattanut kommentoida täysin toisenlaisia tilannetta.

Hyvässä asiaohjelmassa voi toki antaa haastateltavien päästä melkoisia sammakoita suustaan. Hyvä asiaohjelma kuitenkin toimittaa jyrkät kannanotot niin, että mielipiteelle saadaan myös vasta-argumentteja. ”Taistelu synnyttäjästä” jätti eetteriin ylhäiseen yksinäisyyteensä vahvan auktoriteetin, synnytys- ja naistentautien ylilääkärin esittämän toteamuksen, jonka mukaan ”parhaita synnyttäjiä ovat nuoret tytöt, joilla ei ole mitään ennakkokäsitystä

TV2:n Taistelu synnyttäjistä -raportti (24.2.) vieraili synnytysvalmennusryhmässä.

synnyttämisestä”. Eli mykkä tietämätön karja olisi parasta ”materiaalia” synnytysairaaloille, siinäpä oiva pohja muutenkin riittämättömillä resursseilla toimivalle perhevalmennukselle!

Jutun toimittaja toteaa: ”Nykyisin ei enää riitä se, että äiti ja vauva voivat hyvin, vaan vanhemmat haluavat kokea synnytyksen elämyksenä. Nyt puhutaankin elämysmatkailusta.” Onko elämys täysin irrallinen, ylimääräinen luksustekijä, jonka itsekkäät äidit haluavat hyvinvoinninkin kustannuksella? Millähän mittarilla tähän painavaan johtopäätökseen on tultu? Eikö hyvinvointi sisällä elämystä ja päinvastoin? Sulkevatko nämä seikat automaattisesti toisensa pois?

Raportti yrittää myös pureutua naisten synnytyspelkoihin. Useaan kertaan korostuu käsitys siitä, miten nykyaikainen, kaiken hallintaan tottunut nainen ei pysty kestävään synnytyksen yllätyksellisyyttä ja alkukantaisuutta. Toimittaja ja asiantuntijat ottavat esimerkiksi ainoastaan pelkopoliklinikoiden asiakkaita. Kenenkään mieleen ei juolahda, että pelkooan käsittelemään tulevat, useimmiten korkeasti koulutetut, kaupunkilaiset naiset eivät ole ainoita synnytyspelosta kärsiviä. Maaseudulla ja ei-akateemisissa kansanryhmissä pelko käsitellään ehkä toisin, sitä ei välttämättä ilmaista viranomaisille, eikä apua lähdetä hakemaan pelkopoliklinikalta. Lisäksi johtopäätökset pelon mekanismeista esitetään raportissa aivan liian yksioikoisesti. Kärjistäen voisi väittää ohjelman väittävän synnytyspelon syyksi pilalle hemmotellut nykynaiset, jotka eivät kestä ajatusta jostakin hallitsemattomasta. Ainoastaan yksi haastateltava, naistentautien ylilääkäri Terhi Saisto huomauttaa, että olisikohan äitiyshuollolla syytä katsoa peiliin; noin puolet pelkoryhmien asiakkaista kun on

uudelleensynnyttäjiä. Mitä niin kovaa he ovat kokeneet ensimmäisellä synnytyskerralla, että synnytyspelko iskee toisen raskauden aikana? Saiston kommenttiin ei kuitenkaan tartuta sen enempää: tällä kertaa ei muu esiintyjäjoukko ole nyökyttelemässä päätään taustalla.

Kun raportissa puhutaan synnytyspaikan valinnasta ja synnytysten keskitämisestä suursairaaloihin, sävy on asiallisempi kuin elämysmatkailuväitteissä. On sääli, että nämä pidemmät ja hyvin toimitetut haastattelut esiintyvät vasta ohjelman lopussa. Eri asiantuntijat saavat rauhassa puhua kokonaisia virkkeitä, toimittajan kysymykset tekevät selväksi, mitä asiaa kukin kommentoi, ja synnytyssairaaloiden kustannus- ja asiakasluvuista annetaan selkeitä graafisia esityksiä. Lopulta aivan ohjelman lopussa mukaan pääsee raskaana olevan naisen haave tulevasta vauvasta, rakkauden hedelmästä. Raportti päättyy kotiutuvaan perheeseen. Onnelliset vanhemmat ottamassa vastaan kättilöiden laulutervehdystä on onnistunut loppukuva, mutta tälle näkökulmalle olisi suonut suuremmankin mahdollisuuden.

Lastentarhanopettaja Hanna Hirvonen on viiden lapsen äiti.

Sähköposti: hanna.hirvonen@nic.fi